

“Het behouden van een landgoed vergt veel passie”

Er zit een ziel in landgoed Middachten | Door Minke Koks

DE STEEG – Franz Graf zu Ortenburg vindt dat cultureel erfgoed gedeeld mag worden, onder voorwaarde dat we er met respect mee omgaan. De graaf van landgoed Middachten draagt de genoeglijke en uitdagende verantwoordelijkheid om het kasteel, tuin en het landgoed te behouden voor de toekomst. Het liefst met behoud van de ziel die Middachten door de eeuwen heen haar eigen karakter heeft gegeven.

Passie

Met name op dit laatste vaart het landgoed de laatste vijftig jaar erg goed. Daar zijn beide heren het over eens. “Het is een way of life”, zegt Age, “Passie is nodig om dit samen voor elkaar te krijgen. Het werk is namelijk nooit af.”

De graaf knikt: “Het moet plezierig zijn, anders houd je het niet vol. Ik vind het een positieve uitdaging om Middachten

“Onderhoud is noodzakelijk, anders raakt iets in verval. We begeven ons continue op het snijvlak van cultuur en natuur.”

Hoewel landgoed Middachten absoluut sprookjesachtig oogt, is het runnen van de onderneming die erachter

zit niet bepaald alleen maar een sprookje. De goed onderhouden tuin, het landgoed en de 46 monumentale panden op het erf, waaronder het kasteel zelf, geven een vertekend beeld van de werkelijkheid. Geen magische toverstaf, maar een deskundig team, 120 vrijwilligers en een weloverwogen plan van aanpak is er nodig om het karakter van het landgoed te behouden, voor nu én voor de toekomst.

Rentmeester Age Fennema legt uit: “Onderhoud is noodzakelijk, anders raakt iets in verval.

We begeven ons continue op het snijvlak van cultuur en natuur. Neem bijvoorbeeld de tuin. Die is prachtig. Maar om het zo te houden, moeten we ervoor zorgen dat de natuur geholpen wordt. Doe je dat niet en stop je, dan heb je de strijd verloren.” “Het evenwicht is fragiel”, vult de graaf aan. “Fraai en mooi maken is één, maar behoud vergt veel deskundigheid, mankracht en passie.”

te beheren. Een voorrecht en genoeg om te mogen doen. Tevens voel ik ook een verantwoordelijkheid naar mijn voorouders toe om het goed te doen.”

Als eigenaar rust er een pittige, maar voor hem voldoende gevende taak op zijn schouders om het landgoed voor toekomstige generaties veilig te stellen. Dat valt of staat met goed onderhoud dat helaas ook erg kostbaar is. Ortenburg maakt zich

“Licht is funest voor textiel en het ensemble. We moeten er heel voorzichtig mee omgaan.”

Franz Graf zu Ortenburg

Rentmeester Age Fennema

echter geen zorgen, hij heeft houvast aan een dijk van een team (en plan) dat er tot nu toe voor zorgt dat alles draaiende blijft. “Hoe je het ook wendt of keert, we zijn een organisatie die ervoor zorgt dat het landgoed ook financieel goed draait. Zonder inkomsten kan Middachten niet bestaan”, vult Age aan. “Van mooie natuur alleen (inkomsten via houtwinning, red.) kunnen we dit landgoed niet draaiende houden.”

“Van mooie natuur alleen kunnen we dit landgoed niet draaiende houden.”

Er zit een ziel in

Inkomsten zijn belangrijk, maar de manier waarop Middachten blijft bestaan vinden zij wellicht nog belangrijker. “Als je binnenkomt, stap je dan een museum of een huis binnen?”, vraagt de graaf zijn gasten. “In een museum wordt alles tentoongesteld, op afstand. En in een huis wordt alles gebruikt waarvoor het bedoeld is. Het liefst wil ik dat het beide is: respect voor het behoud van de historische waarde én de beleving van de warmte van een huis. Dat bedoelen we met dat snijvlak. Cultuur moet beleefd worden, maar het moet de waarde ervan niet schaden.” Als bezoeker voel je dat er een ziel in zit, je voelt je welkom.

Dus met respect voor het verleden wordt het kasteel behoedzaam opengesteld

voor publiek. De graaf vindt het belangrijk dat iedereen zich welkom voelt en opent voor ieder bezoek de luiken, zodat het licht naar binnen schijnt. In de prachtige kamers en op het historische interieur dat de ruimtes vult en van karakter voorziet. Zodra iedereen weer weg is, sluiten de luiken. “Licht is funest voor textiel en het ensemble. We moeten er heel voorzichtig mee omgaan.”

Kerstopenstelling

Deze rondleidingen komen voort uit het initiatief van Franz’ moeder, de vorige eigenaresse van het achthonderd jaar oude kasteel. Zij is op Middachten geboren en ook overleden. Achtendertig jaar geleden was zij degene die ervoor zorgde dat er voor het eerst een Kerstopenstelling kwam. De ogen van de graaf lichten op: “Mensen van buitenaf waren welkom om het kasteel in volle kerstsfeer te beleven. Die traditie is gebleven. Jaarlijks bezoeken in vijf dagen tijd zo’n zeven- tot achtduizend mensen ons kasteel. Dit jaar van 10 t/m 14 december 2025. Vooral de kerstopenstelling wordt mede mogelijk gemaakt door de betrokkenheid en inzet van de vele vrijwilligers op Middachten.”

Mooie balans

Met dit initiatief startte zij de professionalisering van de organisatie achter het behoud van het landgoed. Het onderhoudsplan verbeterde en de bedrijvigheid nam toe. Wat begon met kerstopenstellingen breidde zich al gauw uit met rondleidingen, concerten, zakelijke bijeenkomsten, trou-

wen en evenementen. Age: “We zijn continue in beweging en doen ons best om het erfgoed te behouden. Daarnaast willen we het graag delen met anderen. We doen er alles aan om de grens tussen de culturele-, natuur-, historische- en maatschappelijke waarden te bewaken. Ik denk dat er een aardige balans is ontstaan.”

www.middachten.nl

Kasteel Middachten wordt met Jacobus van Mithdac voor het eerst genoemd in het jaar 1190. Het uiterlijk van het kasteel zoals het nu staat, stamt uit 1697. Het is een voorbeeld van originaliteit en authenticiteit. Bijzonder aan Middachten is dat het nooit verkocht is. Het is in de veertiende eeuw overgedragen aan Reinald Graaf van Gelre door Everardus van Middachten, de stamvader van alle latere Heren en Vrouwen van Middachten. Sindsdien is het bezit vererfd in zowel de mannelijke als de vrouwelijke lijn. Franz Graf zu Ortenburg vertegenwoordigt inmiddels de 25e generatie die verantwoordelijk is voor het landgoed.